

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. VI. In quibus casibus locum habeat Immunitas Ecclesiastica, & in
quibus non?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

Inter alia de immunitate Ecclesiarum significatur, immunitatem servandam esse juxta statuta Canonum & consuetudines legum civilium.

facto excommunicatus per Bullam Gregorii XIV. idque secundum Diana P. I. Tr. I. res. 15. & alios, nonnullis actibus contradicentibus, etiam violenta abstrahio tantum attentetur, effectu non secuto.

Esque ipsi facti excommunicati.

44. Ad locum sacrum confugientes nullus potest de abstrahere vel aliquid nocibilitatis eis inferre.

Immunitas ista parit hos effectus, ut nullus audeat confugientes ad Ecclesiam vel residentes inde abstrahere, aut quodcumque nocibilitatis vel damni vel spoli (intellige rerum propriarum: alienis enim licite spoliarentur, ut fieret restitutio vero domini) residentibus in loco sacro inferre c. diffiniunt 17. q. 4. Neque etiam impedire quis potest, quo minus eis præstentur alimenta, vestitus, & similia ad vitam necessaria L. præsentis Cod. de his, qui ad Ecclesiam: nam aliàs fieret coactio & privilegium inutile. Potest tamen Ecclesia extra locum sacrum deforis obliari, ut, si reum sponte contingat discedere, mox capiat. Si autem violentè extractus sit ex loco sacro, debet eidem, aut æquè tuto & commodo, ac loco sacro restitui. Unde talis actus est nullus, & consequenter omnes actus judiciales consequentes, utpote injuriosi & fundati in captione injusta, adeoque damna omnia sunt reparanda.

Potest tamen locus deforis obliari.

45. Quid de reo violentè aut per blanditias à loco sacro abducto, & deinceps per judicem secularem apprehenso.

Idem est juxta Diana P. I. Tr. I. res. 16. cõtra Suarez c. 13. n. 17. de reo, per satellites vel alios violentè ab ecclesia abstracto, & postea per judicem secularem apprehenso. Secus juxta Varios, alijs (teste Castro Palao hic punct. 11. n. 3.) cõtradicentibus, est de eo, qui per blanditias, deceptiones, aut profissiones sine coactione à loco sacro abducitur; utpote qui nullatenus violentè inde abstrahitur, quod tamen requiritur ad hoc, ut loco sacro foret restituendus.

46. Aut è manibus satellitum violentè ereptus ad Ecclesiam confugiat? Eum curiæ seculari restituendum censet Bossius V. Immunitas n. 14. eò quòd judex secularis in eum jam acquisivit jus, quo per injuriam abstractionem non potest privari: ideoque violentè ei ereptus est restituendus, ubicumque fuerit ereptus violentè ab Ecclesia abstractus eidem est reddendus. Oppositam tamen sententiam docet Diana P. 6. Tr. 8. res. 5.

Reus in loco sacro existens requiritur ad poenam corporalem.

Sed quid, si reus è manibus satellitum violentè ereptus ad Ecclesiam confugiat? Eum curiæ seculari restituendum censet Bossius V. Immunitas n. 14. eò quòd judex secularis in eum jam acquisivit jus, quo per injuriam abstractionem non potest privari: ideoque violentè ei ereptus est restituendus, ubicumque fuerit ereptus violentè ab Ecclesia abstractus eidem est reddendus. Oppositam tamen sententiam docet Diana P. 6. Tr. 8. res. 5.

47. Violator immunitatis Ecclesiastica peccat peccato sacrilegii, & insuper injustitia.

Denique reus, in loco sacro existens, nequit damnari ad mortem vel ad poenam c. Inter alia. Quod tamen aliqui restringunt ad poenam corporalem. Vide Castro Palao sup. n. 9. & seqq.

Qui autem immunitatem Ecclesiasticam violaverit, peccat in primis peccato sacrilegii, juxta Doctores communiter, & patet 17. q. 4. Scilicet contra reverentiam loci sacri, ob quam extractio rei, & similes actus sunt ab Ecclesia prohibiti. Deinde juxta Doctores communiter peccat contra justitiam respectu rei seu refugi, qui injustè & violentè privatur suà libertate, & in quem, eatenus à jurisdictione exemptum, exercetur indebitè jurisdictio, veluti si in personam Ecclesiasticam. Denique est ipso

QUESTIO VI.

In quibus casibus locum habeat Immunitas Ecclesiastica, & in quibus non?

RESPONDEO non solum in Criminalibus (de quibus est certissimum) sed etiam in civilibus, v. g. in causa debitorum, ut tamquam probabilius docet Suarez c. 11. n. 3. Bonacina de immunitate Ecclesiarum n. 1. & alii, & consonat praxis. Nec obstat, quòd c. Id constitutum & in Bulla Gregorii XIV. fiat mentio de reis. Nam tales sunt, præsertim in materia favorabili, qui in iudicium vocantur, sive criminaliter, sive civiliter; accedente eo, quòd L. 1. Cod. de his, qui ad Ecclesiam aperte supponatur, quòd ad Ecclesias confugientes evitare possint crimina vel pondera debitorum. Idque verum est, quàmvis sint de fuga suspecti, vel debito publico obstricti, aut decoerint cum magno republicæ detrimento: cum hi casus in bulla Gregoriana non excipiuntur.

48. Immunitas non solum in criminalibus, sed etiam in civilibus locum habet.

Nihilominus quædam crimina sunt jure excepta, in quibus locum non habet immunitas, quæ tum in antiquis iuribus, tum distinctè & ordinatè recententur in Bulla Gregorii XIV.

Itaque immunitate carent principes latrones publici, id est, qui palam & publice seu in viis publicis, in terra vel in mari, præstantur, vel vias publicas obfident, ut transcurrentes invadant & spolient, vel ob frequentata latrocinia communiter pro latronibus habentur.

49. Eadem in principibus latrones publici.

Secundò depopulatores agrorum, qui sciunt diripiunt alienos agros, id est, tergetes vel fructus surripiunt, agros sive vineas vastant vel incendunt, idque est non sint nocenti, eò quòd Bulla Gregoriana generatim loquatur. Quamvis c. Inter alia, de immunitate Ecclesiarum solum fiat mentio de nocturnis.

Depopulatores agrorum. Etiam nocturni.

Tertiò committentes homicidia & mutilationes in Ecclesijs, aut earum cœmeterijs (secus est de alijs delictis, utpote in Bulla Gregoriana non expressis, quantumvis de ijs possit esse par ratio, ut rectè Bonacina sup. n. 11. & alii contra Suarez sup. n. 7. & alios antiquiores) quia in eo, in quo quis deliquit, puniri debet; & frustra legis auxilium invocatur, qui committit in legem, ut dicitur c. Finali de immunitate Ecclesiarum. Estque perinde, sive committantur ibi sub spe immunitatis, sive non: item sive committantur

50. Committentes homicidia & mutilationes in Ecclesia vel cœmeterijs.

mittantur ibi ex proposito, sive non, sed solum ex subita rixa: nam textus loquitur indistincte.

51. Occisores proditorii, & qui censantur tales.

Quarto immunitate carent occisores proximum proditorie; id est, per industriam infidiosam, dum vel amicitiam simulant, vel dolose ad occidendum accedunt, vel dum alter nil minus cogitat. Excipit Bonacina sup. n. 14. & alii occidentem inimicum, etiam a tergo, vel dormientem, vel etiam per fenestram sclopeto illum petat, eod quod talis in rigore non dicatur proditor. Equidem actus seu modus est proditorius ac infidiosus & comprehensus c. 1. De homicidio, quod per Bullam Gregorianam explicatur. Quare vereor, ne praxis prefata exceptioni adferetur.

52. Rei assassini, & qui sint tales.

Quinto assassini seu rei assassinati. Cuius rei sunt non solum ipsi assassini, id est, qui pecunia aut alio pretio accepto vel promisso conducti homines incautos, seu nihil tale ab eis expectantes, praevis mandato occidunt: verum etiam cooperatores & mandantes seu conductores; adeoque hi omnes immunitate non gaudent.

Haereticis

Sexto haereticis rei, quales sunt non solum ipsi pertinaciter errantes, sed etiam auxiliium & refugium praebentes. In locis tamen ubi haeretici impune degunt, nec ob haereticum puniuntur, videntur gaudere, sicut ceteri immunitate in criminibus non exceptis, juxta Diana p. 1. r. 1. resol. 29.

Et laesam personam propriam

Septimo rei laesae majestatis in personam ipsiusmet principis, subintellige proprii.

53. Prater alia crimina non sunt alia immunitate privantia.

Haec sola crimina post Bullam Gregorianam (quae est septima in Bullario Romano inter Constitutiones Gregorii XIV. & refertur a Rodriguez tom. 2. q. 50. art. 3.) sunt excepta: idque cum derogatione juris & consuetudinis, ut docet Diana sup. resol. 1. & plurimi alii. Unde audiendi non sunt, qui apud Castro Palao punct. 10. num. 3. ex identitate vel majoritate rationis, illam exceptionem ad alios casus non expressos censent extendendam. Quare raptores virginum, adulteri, sodomitae, incendiarii &c. immunitate gaudent, nisi ratione delictorum in Bulla Gregoriana exceptorum, ea priventur.

54. Modus extrahendi reum a loco sacro in crimine excepto.

Notandum tamen confugientem ad locum sacrum in criminibus exceptis, non posse mox eo ipso extrahi per laicam potestatem, sed juxta Bullam Gregoriam requiri expressam facultatem Episcopi vel Officialis, & ut intersit persona Ecclesiastica habens facultatem ab Episcopo aut Officiali. Quae dum sunt, obligantur superiores, etiam exempti, tradere seu consignare, sive curare tradi seu consignari reum in manus potentium, idque abque ulla irregularitatis nota, ut expresse decernitur in Bulla citata. In qua praeterea ordinatur, ut post extractionem rei ex loco sacro, priusquam tradatur laicae potestati, detineatur in car-

cere nomine Episcopi, donec ab ipso, vel ejus deputato, cognitum fuerit, an gaudeat immunitate, nec ne: ad quod tamen sufficit cognitio per summariam informationem. Vide Bonacina sup. q. 7. & alios, signanter Zygaum Tr. de Immunit. Eccles.

QUESTIO VII.

De Decimis, Primitiis & Oblationibus.

DECIMAE sic sunt dictae, quasi decima pars seu portio, quae detrahitur ex ijs rebus, quae nobis divino munere obveniunt, nobisque quodammodo frugiferae sunt. Has nullo jure Sacerdotibus esse debitas, sed puras eleemosynas, contendit Joannes Vicleff in Concilio Constantiensi sess. 8. merito damnatus. Per decimas namque praestatur subsidium ministrantibus spiritualibus, utique eis debitum, juxta lumen rationis naturalis, ipsamque scripturam ad Corin. 9. Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? & Matth. 10. dignus est operarius cibo suo.

55. Decima unde sic dicta. Non sunt purae eleemosynae.

Sed merces labori Sacerdotum debita.

Quare decimae, in quantum sunt sustentatio ministrorum Ecclesiae, seu secundum substantiam (ut loquuntur) debita sunt jure naturali: secundum quotam autem seu taxam decimae partis, sunt juris Ecclesiastici juxta Theologos communiter contra Canonistas. Ex nullo enim capite, quantum ad hoc, jus divinum satis constat. Immo si subesser, non posset consuetudine abrogari, prout tamen tolli vel mutari potest ista quota, & de facto quoad plurimos fructus sublata est multis in locis. Eatenus itaque sunt solum juris divini late loquendo, sive quatenus sunt Deo dedicatae; sive exemplariter & imitative, quatenus in veteri testamento fuerunt pro Levitis determinatae decimae, & ad illius imitationem sunt determinatae ab Ecclesia pro suis ministris.

56. Idque ex jure natura quoad substantiam: scilicet quoad taxam.

Secundum quoniam propria sunt jura Ecclesiastica: imitativa, divini.

Cum autem jus primum decimarum fundetur in titulo spirituali, scilicet ministerio Ecclesiastico, nequit convenire laicis, juxta D. Thomam & Doctores communiter apud Lessium de decimis c. 39. dubi. 4. n. 19. ad hoc, nec potest ab eis praescribi. Jure tamen primario pones Ecclesiam remanente, potest quandoque laicis competere jus secundarium, sive ex praescriptione quadraginta annorum cum titulo, aut temporis immemorabilis sine titulo juxta Lessium sup. sive ex elocatione, venditione aut donatione. Quomodo etiam Pontifices solent interdum dare laicis decimas in feudum, etiam perpetuum, ob merita Ecclesiae exhibita aut exhibenda. Idemque poterant Episcopi ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. in quo facultas haec est

57. Jus primum decimarum, ut pote spirituale, laicis competere nequit.

Secus est de secundario.

Quod subinde a Pontificibus in feudum etiam perpetuum transfertur in laicos.